

– Δεν είμαστε καλά, να πας να τους μαγειρεύεις... Γράψε στον γιο σου πως δε θα πας. Εδώ έχεις σπίτι κι εγγόνια. Πού θα τα παρατήσεις; Στον δρόμο; Ο αδερφός μου τρελάθηκε...

Βουβάθηκαν κι οι τρεις. Η Κορτέσα πήρε το γράμμα, το δίπλωσε και το 'χωσε πάλι στην τσέπη της. Μάζεψε τα πιάτα και τα κουβάλησε στην κουζίνα. Τα λόγια της κόρης της την τάραξαν. Δεν την άφησε ούτε καν να το συζητήσει μαζί τους. Ε, όχι πια! Αρκετά! Μια ζωή δεν παραπονέθηκε. Απόψε νιώθει αδικημένη. Έβαλε τα πιάτα στον νεροχύτη κι άρχισε να τα σαπουνίζει θυμωμένη, τα ξέβγαλε δυο και τρεις φορές και τα παράτησε στο στραγγιστήρι. Αποφασισμένη γύρισε στη μεσιανή κάμαρη. Η τηλεόραση, όπως κάθε βράδυ, γέμιζε με το βουητό της τη σιωπή. Πού το βρήκε το κουράγιο; Πήγε και την έκλεισε κι έπειτα στάθηκε μπροστά στην κόρη της.

– Μαρία, της είπε με συγκρατημένη φωνή, θέλω να πάω στην Ουτρέχτη.

Είπε *θέλω*. Ίσως ήταν η πρώτη φορά στη ζωή της που πρόφερε το ρήμα *θέλω*. Η Μαρία ξαφνιασθηκε· κι εκείνη άκουγε για πρώτη φορά τη μάνα της να λέει: *Θέλω*.

– Τι πάει να πει «θέλεις»; Κι εμείς;

– Θα τα βολέψετε.

Η Κορτέσα θυμήθηκε τον πατέρα της, που της έλεγε: «Το πρώτο βήμα είναι δύσκολο, ύστερα τρέχεις...» και νιώθει κιόλας φευγάτη. Κόβει δυόσμο από τον κήπο, μαζεύει ρίγανη του βουνού, ξεδιαλέγει τα ρούχα που θα πάρει...

Βουβός ο Θέμης. Ξέρει πως αυτουνού δεν του πέφτει λόγος. Οι δυο γυναίκες θα παλέψουνε μπροστά του κι όποια νικήσει.

Η Μαρία, όρθια, στηρίζει το βαρύ κορμί της πάνω στ' ανοιχτά πόδια της και με τα χέρια στη μέση φωνάζει:

– Και τα παιδιά μου, τα εγγόνια σου; Ο Ηλίας;

– Θα τα ξυπνήσεις, μη φωνάζεις. Τ' αποφάσισα. Θα βγάλω εισιτήριο κι έφυγα. Θέλω να πάω στον Δημήτρη.

Τούτη τη φορά πηλαλάει: Δεν είπε *Ουτρέχτη*, είπε *Δημήτρη*.

– Δε θα πας πουθενά, ουρλιάζει υστερικά η Μαρία. Εδώ θα μείνεις και δε σου δίνω φράγκο για το ταξίδι σου. Τα λεφτά είναι στ' όνομά μου στο Ταμειυτήριο...

Τότε ο Θέμης είπε:

– Η μάνα δε χρειάζεται τα δικά μας λεφτά για να φύγει. Κρύβει τη σύνταξή της πίσω από το εικόνισμα της Παναγίας.

Γιατί να το πει; Με ποιανής το μέρος είναι; Της γυναίκας του ή της πεθεράς του; Να τον ρωτούσες, δε θα 'ξερε ν' απαντήσει ο κακομοίρης. Όλα τα καταλαβαίνει και τίποτε δεν καταλαβαίνει. Την πεθερά του την αγαπάει. Παράπονο δεν έχει. Όταν γεννήθηκε η Αλεξάνδρα κι ύστερα ο Γιάννης, τους έδωσε την κάμαρή της κι αυτή κοιμόταν στο μεσιανό δωμάτιο. Όταν γεννήθηκε ο Ηλίας, της έχτισε μ' έναν φίλο του ένα ξέχωρο καμαράκι στην πίσω αυλή κι εκεί χώθηκε η γυναίκα μ' όλα της τα πράματα. Στο σπίτι ζει όλη μέρα, φροντίζει το νοικοκυριό, μαγειρεύει, κρατάει τα παιδιά. Όχι, παράπονο δεν έχει. Άδικος δεν μπορεί να 'ναι. Όμως, αν τώρα φύγει, τι θ' απογίνουν; Ποιος θα φροντίζει τον Ηλία;

Ούρλιαζε η Μαρία, να την ακούει όλο το χωριό:

– Και τον Ηλία; Αν τον πατήσει αυτοκίνητο, θα φταις εσύ, κακούργα, που τον παράτησες.

Η Κορτέσα άλλο δεν αντέχει:

– Λες κακούργα τη μάνα που σε γέννησε; Μα και να μην ήθελα να πάω στον γιο μου, ύστερα από τον λόγο σου τον σκληρό θα 'φευγα. Λοιπόν μη φωνάζεις άλλο. Μεθαύριο κατεβαίνω στην πόλη και βγάζω εισιτήριο, με το αεροπλάνο θα ταξιδέψω τούτη τη φορά. Σωστά είπε ο Θέμης, τα λεφτά μου τα 'χει φυλαγμένα η Παναγία, μεγάλη η χάρη της. Καληνύχτα! και βγήκε από την κάμαρη με στητό το αδύνατο κορμί της.